ՀԱՅՆԱՐ ՄԷՆԷ Ն. 4749 1910 ՓԵՏՐՎԱՐ 24/9 ՄԱՐՏ ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ 26 ՄԷՆԷՐ 1328)(24 ՇՈՒՊԱՐ 1325

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

30 ԲԱՐԻ

30 ԲԱՐԻ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԵՐԸ Տարեկան 6 ամիսներ
Իսթանպոլ իշին Ղրուշ 60 35
Թաշրա իշին » 85 45
Մէմալիքի էնէպիյէ իշին Ֆրանկ 20 10

ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ Վ. ՀՈՒՍՍ. ԻԹԹԻՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իշին այրընա բազարլըգ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՀԱԵԱԹ

Զօգլարը, էն սօն տագրգաեա գատար ինանմագ իսթէմէտիքլէրի, վէ իճրասընը միւմքինիզ ատտ իյլէտիքլէրի պէօյիւք պիր վազբա, նիհաեէթ պիր հագրգէթ օլտու, վէ վուգուաթը գաթիէ վէ ըսմիյէ ըէնկի ալտը։ Գու պէօյիւք վազբա իսէ, ղայրը միւսլիմ անասըրընն՝ գուվվայը պէրրիյէ վէ պահրիյի Օսմանիէյէ միւսլիմէր կիպի պիլ Գիւլ էլիֆիրաքը, վէ վաթանը Օսմանիյէ, իճազընտա գանլարը պահասըյա խըրամէթ իթմէք իւզրէ սիլահ ալթընա ալընմալարը քէյֆիյէթի տիր։ Էվվէթ, սօն տագրգայա գատար չօգլար՝ պէօյլէ պիր վազբանընն մէմլէքէթիմիզճէ գապիլի թաթպիգ օլամաեաճաղընա գանաթ կէթիրմիշ իտիլէր։ Զիրա տէվլէթը Օսմանիյէ, 600 սէնէտէն պէրու թէէսսիս իթմիշ պիր տէվլէթը մուազզամ օլտըղը հալտէ, Խրիսթիան վէ Մուսէվի անասըրընն ասքէրե ալընմասը՝ հէման հիչ տիւշիւնիւլմէմիշ, պէօյլէ պիր թէապիր իթթիխազը խաթըրա պիլէ կէլմէմիշ, պիլաքիս ղայրը միւսլիմէրին Օսմանլը պէրրի վէ պահրի օրտուսընա տախիլ օլմասը՝ ատէթա մահզուրլը վէ զարարլը կէօրիւլմիշ իտի։ Լաքին Մէչրութիյէթին թէէսսիս վէ իլանընտան սօնրա, արթըգ պու հալին տէվամ իտէմէեճէկկի թապիի իտի. զիրա Մէչրութիյէթ՝ ումումանասըրը միւխթէլիֆէ միեանընտա միւսավաթը թամմէնին հիւքմ իթմէսինի, վէ Իսլամ, Էրմէնի, Ռում, Պուլկար Մուսէվի վէ սաիր անասըր միեանընտա այրըլըգ ղայրըլըղընն գապիլ օլամամասը, վէ չայեանը թալթիֆ եախօտ թէէնիպ օլան իսլամ հագգընտա նէ եօլտա մաւամէլէ իտիլմէք լազըմ կէլիրսէ, ղայրը միւսլիմէ տէ այնի մուամէլէ իտիլմէք իւզրէ պիր միւսավաթը թամմէնին հիւքմ իթմէսի իճապ իտէճէկի թապիի վէ զարուրի օլմասըյլա, Մէչրութիյէթի վէ այնի վազբատա Միւսավաթը Թամմէյի գապուլ իթմիշ օլան պիլճիւմլէ մէմալիքէտ օլտուղը միսիլլու, մէմալիքի Օսմանիէտէ տախի, հէր միլլէթ էրպապը էսնանընը օրտուի Օսմանիյէ կիրմէսի վէ խըրամէթի ասքէրիե իլէ միւքէլլէֆ օլմասը, վէ իսթիատատ ու գապիլիյէթինէ կէօրէ, պէրրի եէնիսու պահրի, վէ մէսէլա պէրրի օրտուտա բիատէ, սիւարի, թօգճը վէ սաիրէ օլմասը չարէսիզ իտի։ Պինաէն ալէյհ Մէչրութիյէթին թէէսսիս վէ իլանըյլա մէմալիքի Օսմանիէտէ միւթէմէքքին պիլճիւմլէ անասըրը միւխթէլիֆէ, Մէչրութիյէթտէն հէր տիւրլիւ ֆայտէլէրի պէքլէտիքլէրի սըրատա, միւսլիմ վէ ղայրը միւսլիմին պահագգ վաթանը միւշթէրէքի օլմուշ օլան տէվլէթ վէ մէմալիքի Օսմանիէյի տէ, հէր կէօնա մուխթարատան մուհաֆազա վէ հիյնի հաճէթտէ տիւշմէնլէրէ գարշը միւտաֆաա իլլէմէք իւզրէ, ղայրը միւսլիմին տէ միւսլիմ կիպի սիլահ ալթընա ալընմասը, պիր վազիֆէյի մուգատտէս հիւքմիւնէ կիրմիշ տիր քի, իշթէ պունատան էվվէլ չօգլարըմըզա պիր թէխայեիւլ, նագապիլի իճրա պիր թանվվուր կիպի կէօրիւնէն պու էսասի մատտէ, նիհաեէթ հագրգէթ մանիէթի ալմըշ վէ մէմլէքէթիմիզին հէր ճիհէթինէն, ղայրը միւսլիմ էֆրատը ճէտիրէ, թագըմ թազըմ ասքէրէ կէօնտէրիլմէքտէ օլտուղը կիպի, Իսթանպօլտան տախի Իքինճի վէ Իւչիւնճիւ օրտուլարա ասքէրի ճէտիտէվզ օլունմատա պաշլամըշ տըր։

Մէմլէքէթիմիզ իչին եէնի օլան պու հաեաթ, ֆիլվագը ասքէրիճէ, սիեասիճէ, հէյհէթը իճթիմայիյէմիզճէ պիր ինգիլապը մուհիմմ հուսուլինէ սէպէպ օլաճագ տըր։ Պու կիւնէ գատար ասքէրլիք, եալընըզ Իսլամ ունսուրընա հասը իտիլմիշ օլտուղը հալտէ, հագգըյլա վաթան, օ ունսուրա մէնսուպ օլանլարա միւնհասըր իտի, վէ հագգըյլա տա միլլէթը հաքիմ օ իտի. զիրա եալընըզ գան պահասըյլա վաթանը միւտաֆաա վէ մուհաֆազա իտէնլէր՝ օ հագգը հայիզ իտիլէր։ Հաթթա ասքէրլիք գանունը, քեաֆֆէյի անասըրա թաամիմ իթմէմէսիյլէ, անճագ Մէչրութիյէթին թէէսսիսի գապիլ պիլէ օլսա, չու հալին ուժում անասըը միեանընտա վաթանը՝ միշթէրէք գըլամաեաճաղը, վէ ղայրը միւսլիմէրի տէ միլլէթի հաքիմէ սըրասընա գօեամաեաճաղը վէ միւսավաթը թամմէ ամանընն թէմամիյլէ իճրա իտիլէմէէճէկի տէրքեաբ իտի։ Հալպու քի, պու կիւն ղայրը միւսլիմէր տէ, ասքէր օլմալարը վէ վաթանը միշթէրէքի տիւշմէնլէրէ գարշը մուհաֆազա վէ միւտաֆաայա հազըր վէ նազըր պուլունտըգլարը հալտէ, միւսլիմ գարտաշլարըմըզտան սիեասէթճէ իտարէթէն հիչ պիր սուրէթլէ ֆարգը օլամազլար։ Հէլէ պու եիւզտէն, ուժում իսլամ, էրմէնի, Ռում, Պուլկար, Մուսէվի, հէր սընըֆ Օսմանլըլար պէյնինտէ ճիտտէն, հագգըգէթէն հասըլ օլաճագ վէ հիւքմ իտէճէք ուխաուվվէթ, մուհապպէթ, իթթիլաֆ՝ գըշլա վէ օրտուկեան էօմրիւ սաեէսինտէ օ գատար գավի էսաս իւզէրինէ պինա իտիլէճէք տիր քի, պունու հիչ պիր վուգուաթ, հիչ պիր զէման սարսամաեաճաղ տըր։ Պու սայէտէ նէ գատար մատտի վէ մանէվի էյլիքլէր զուհուրա կէլէճէք, մէմլէքէթիմիզ՝ կէրէք տախիլէն վէ կէրէք խարիճէն նէ՝ գատար թէրագգը վէ թէֆֆէյեիւզ իտէճէք, նէ՝ մէրթէպէ չանու չէրէֆ գազանաճաղ, պուրալարը միւթաղնիի իյդահ տըր։ Պու կիւնէ տէկին, մէմալիքիմիզին արազիճէ պունճա ղայրը, կիւնտէն կիւնէ զէվալա տօղրու կիթմէսի՝ հէր անասըրը միւխթէլիֆէ իթթիֆաքսըզլըղընընն, միւսավաթ վէ ատալէթին, պիրինէ պիր տիւրլիւ, տիկէրինէ պաշգա տիւրլիւ իճրա իտիլմէսինին, վէ տօղրուլը սէօյլէմէք իչին, պիրինին ատըսընը տիկէրինին հիսս իթմէմէսինին, պիրինին մէսէրէթինէ տիկէրինին իշթիրաք իյլէմէմէսինին վէ սաիր պու կիպի հալլէրին նէթիճէլէրի տիր։

Էկէրչի Մէչրութիյէթին թէէսսիսի, եալընըզ սէօզտէ, քեաղըտ իւզէրինտէ գալսա, պու նէթիճէլէր իպալէ իտիլէմէզ։ Մէչրութիյէթտէն պէքլէնէն՝ անասըրը միւխթէլիֆէ միեանընտա ճիտտի վէ էսասի միւսավաթ, ատալէթ վէ տիկէր մուհասէնաթ տըր քի, պունլարա նայիլ օլմագ իչին, ասքէրլիկին՝ քեաֆֆէյի անասըրա թաամիմ իթմէսի՝ էն պէօյիւք մէտտար վէ վասըթա օլաճագ տըր։

Կէրչի ղայրը միւսլիմ անասըր իչին, պիրտէն պիրե ասքէրլիք վէ գըշլա էօմրիւ աղըր վէ միշքիլ կէօրիւնէճէք տիր, լաքին վազբիլա պու էօմրե օ գատար ալըշըլաճագ տըր քի, Իսլամ վաթանտաշլարըմըզա, վէ Եվրոբանըն պիլճիւմլէ միլլէթլէրինէ օլտուղը կիպի, պիզիմ իչին տէ պու էօմիւր՝ թապիեաթ վէ գանունն սըրասընա կիրէճէք տիր։ Զաթէն, ղայրը միւսլիմ կէնճլէրիմիզ, ալմրշ օլտուգլարը թալիմ ու թէրպիյէ սաեէսինտէ, տերքեաբ օլան զէքեա վէ ֆիրասէթլէրիյլէ աղ վագբթտա ասքէրլիք էօմրիւնէ ալըշտրգտան պաշգա, պու էօմրիւն կիտիշէնի տէ թէպտիլէ, պիր գաթ տահա իսլահա սէպէպ վէ վասըթա օլաճագլար տըր։ Շուրայը տա պէեան իտէլիմ քի, պիլիասսա էրմէնիլէրիմիզանէն պահս իտիլտիկի հալտէ, մալիմ տիւր քի, Ռուսիա էրմէնիլէրի միեանընտա Լօրիս-Մէլիքօֆլար, Տէր-Ղուկասօֆլար, Լազարէֆլէր կիպի մահիր վէ միւգթէտիր ասքէրի գումանտանլար եէթիշմիշ, վէ Ռուսիայա պէօյիւք խըզմէթլէր իթմիշ օլտըգլարը, վէ պու կիւն Իրանտա պիր էրմէնի, եվրեմ գումանտան՝ պիւթիւն Իրանը իհեա իտէճէք մէրթէպէտէ չէճաաթլար իպրազ իյլէտիկի վէ էրպապը իրթիճայը ըէֆ վէ թէնքիկ իթտիկի կիպի, հիչ չիւպհէմիզ եօգ տըր քի, պիր կիւն Օսմանլը օրտուսընտա տախի նիչէ նիչէ էրմէնի միշիր, ֆէրիզ, լիվա գումանտանլար, հաթթա սէրասքէրլէր վէ տահա բէք չօգ չանը ասքէրլէր եէթիշէճէք վէ պէօյիւք պէօյիւք խըզմէթլէր իյֆա իյլէնէճէքլէր տիր։

Էլպէթթէ իտարէի ասքէրիէմիզ, օրտունընն չան ու չէրէֆինի թէզեիտ իթմէք վէ պու կիւն հէնուզ օրտուեա տախիլ օլանլարա օրտու էօմրիւնիւ չէրքին կէօսթէրմէմէք, վէ զաթէն թալիմ ու թէրպիյէ կէօրմիւշ, հաեաթը իճթիմայիյէնին պիլճիւմլէ ահվալինէ ազ չօգ վագբի պուլունմըշ օլան կէնճ ասքէրլէրիմիզ, եարընը գըշլա էօմրիւնիւ պիլ իքմալ, եինէ չէհիրլիլէր սըրասընա կիրտիքլէրինտէ, պունլարա, կէչիրտիքլէրի ասքէրլիք էօմրիւնիւն հիւսնի թէէսսիրաթընը իլան վէ իշաա իթմէլէրինէ վէսիլէ վէրմէք, վէ պու սուրէթլէ բէյտէրբէյ ասքէրէ ալընմաճագլարընն սէվինէ սէվինէ գըշլաեա գօշմալարընը, սանճագ ալթընա կիրմէլէրինի գօլայլաթմագ իւզրէ,—հարպիէ նազբրը Մահմուտ Շէվքէթ բաշա հազրէթլէրինին իրատ պուեուրտըգլարը նութգտա պէեան իթտիքլէրի վէճճէլ, — հէր տիւրլիւ թէտապիրի լազըմէյի իթթիխազ իտէճէք տիր։

Պինաէն ալէյհ չու եօլտա ահվալ ու չէրաիթ թահթընտա խըրամէթի ճէլիլէի ասքէրիե, հէր վագբթ վէսիլէի ֆախր ու մէճունիյէթ օլտուղընտան, պու վազիֆէնին թէամմիւմիւնատէն տօլայը ուժում անասըրը միւխթէլիֆէյի թէպրիք իթմէլիյիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Հաւատոյ վերազարթումը.— Ազգին եւ երեսփոխանաց զգացումները.— Բանաձեւին վեհութիւնը.— Գեր. Ճամճեան Վ.ի ճառը.— Կանոնագիր.— Հայրապետ.— Կենսական խնդիրը.— Գիտուն Մխիթարեանի մը յորդորը։

Անոնք որ Հայ-Կաթողիկէ Հասարակութեան գործոց լրջօրէն կը հետեւին, կը վկայեն թէ մեր մէջ 15-20 տարի առաջ աւելի նախապաշարում կար Հռոմի դէմ քան այսօր։ Զանազան դէպքեր և իրողութիւններ — թէպէտ և տխուր և ողբալի ըստ ինքեան — սա երեւելի առաւելութիւնն ունեցան մեզ համար որ ապացուցին բացայայտ Ս. Գահուն հայրապետական հոգատարութիւնն և լուսամիտ ժողովրդասէր ոգին։ Հայերը լատինականութեան մղելու առասպելն այլեւս ծիծաղ միայն կը շարժէ. այդ զարհուրելի անաբեկիչ ուրուացուցութիւնը խորհող էակներէն ո՛չ մին պիտի կրնայ խաբել այսուհետեւ. ամենէն փոքրիմաց-ներն անգամ ըմբռնեցին — ոմանք թէպէտ քիչ մը ուշ— թէ Հռոմի մշտատեւ բաղձանքն է պահել զմեզ մեր տոհմային աւանդութեանց, ծիսից և իրաւանց սրբազան վայրին մէջ, բաւ է որ մենք գիտնանք չզեղծանել անոնցմով, ու երեւակայական բարիքներու պատրանքով մեր իրական և ճշմարիտ շահերը չընենք ոտնակոխ։ Հուսկ ուրեմն համոզուած է ամեն ոք թէ Հռոմի գերագոյն փառասիրութիւնն է զմեզ ձեռնթափ ընել զիրար արատաւորելու անպիտան սովորութենէն և տեսնել զմեզ միացած իրարու հետ սերտ սիրով և անքակտելի համաձայնութեամբ...։ Չի քաջ իսկ գիտէ նա թէ Աւետարանի ամենէն սխալիմ թշնամին չմիաբանութիւնն է, և թէ նոյն իսկ Հաւատոյ դէմ մոլորութիւնք ծնած են ստէպ հակառակութենէ, անձնական կիրքերէ և երկպառակութենէ։

Եւ ինչ է հիմա Ազգին փափագն, եթէ ոչ ընդհանուր բարիք և խաղաղութիւն, բարեկարգութիւն և յառաջդիմութիւն Հռոմայ վեհաշուք հովանւոյն ներքեւ։ Եւ իւր այս յարգելի տրամադրութիւնները ցուցուց նա պաշտօնապէս, ամեն անգամ իւր ազնուամիտ Երեսփոխանաց բերնով և պերճախօսութեամբ յայտարարեց թէ երբեք չուզեր յարուցանել ո՛և է վէճ կամ դժուարութիւն Հաւատոյ դէմ։ Իրականութեան տրամագծապէս հակառակ է ըսել թէ մեր մէջ արդիականութեան և աշխարհականացման հովեր կը փչեն. զայս կրնան գրել հեռուէն յանդուգն դատողութեամբ գաւառացի թղթակիցներ որ մեր Պատժ. Երեսփոխանաց և լուսամիտ կղերին երեսն անգամ տեսած չեն, բայց մեզ որ իրենց հետ կ'ապրինք և զիրենք այսչափ մօտէն կը ճանչնանք՝ աննեղելի պիտի լիներ մի այսպիսի ծայրայեղ և անիրաւ կասկած։

Բոլոր այս ըսածներս կը հաստատուին Երեսփ. Ժողովոյ վերջին չքեղ և իմաստուն յայտարարութեամբը։ Արդի. Սինոդականք իսկ զմայլած պէտք է լինին Բանաձեւին այն վեհ շեշտերուն, որք պատիւ պիտի բերէին ամենէն ջերմապէս կաթուղիկէ ազգերու, և որք ըստ մեզ ամենէն ջաղջախիչ պատասխանն են այն օձաքիմ սլաքաղեղու բերաններուն որք քաջութիւն համարեցին իրենց՝ ըմբոստութիւն քարոզել մեզ ընդդէմ Գերագոյն Հովուապետին, որուն հպատակիլ և անսասման մեծարանաց ցոյցեր ընծայել յաւէտ պարծանք և երջանկութիւն պիտի լինի մեզ։ Ո՞վ կրցաւ կարդալ առանց յուզման այս չքեղ և անմահ տողերն, որք Կաթուղիկէ Հայութեան յաղթական արդարացումն են առաջի պատմութեան. «Հայ-Կաթողիկէ հասարակութիւնս անգամ մը եւս ապացուցանելու համար իւր որդիական կապ-

23 փետրվար. Մամլ 4½ մամլ. գրամ 1/8

ԻՍՆԱՔ ՊՈՒՐՊՈՎԱՓՈՊՅԱ

(*) Ն. Ֆ.

«Ազգի հիվանդությունը» ... դարձյալ ... «Ազգի ... ...

պը էանանրն նուշիուս թէպքիրէլէրինաէքի սինոնճէ եանլըշլըգլար հագգընտա թահգըգաթ իճրասը իչին, եէնի էֆրատը ասքէրիյէնին օրտուլարա սէվկի խուսուսընդն պիր այ թէէխիրինվ գարար վերիմիշ տիր։

*** Ճումա իրթէսի կիւնիւ բաթրիկի միւշարիկէյն՝ Աեան ըէիսի Սայիտ բաշայը զիեարէթլէ պիր սաաթ գատար միլագաթ իթմիշ տիր։ Սայիտ բաշա, բաթրիգ էֆ.-ենին, ահվալը մալիմէի միլլիյէ հագգընտաքի սէօզլէրինէ ճէվապէն, «Միլլէթ՝ եաբապիլէճէկի գատար եաբաճագ» ակի պէեան իլլէմիշ տիր։ Դուրեան Սրբազան՝ մէպուսան ըէյիսի Ահմէտ Ռիզա պէյի տախի զիեարէթ իթմիշ իսկ տէ, միւշարիկէյնի պուլամատըղընտան, գարթընը պրագմըշտըր։

*** Աեան ըէիսի Սաիտ բաշա, բազար իրթէսի կիւնիւ էրմէնի բաթրիկի էֆ.յի զիեարէթ իլլէմիշ, վէ պաշլըճա խըտմէթը տաքէրիե, մույեինլէր վէ պունլարա միւթեալլիգ մէսէլէլէր իւզէրինէ իճրաի միւլագաթ օլընմըշ տըր։

*** Մէճլիսի մէպուսան ըէյիսի Ահմէտ Ռիզա պէյ, տիւն, էրզրում մէպուսը Վարդգէս էֆ. իլէ պիրլիքտէ Բաթրիգ Դուրեան Սրբազանը զիեարէթ իթմիշ տիր։

*** Ճումա իրթէսի կիւնիւ էօյլէտէն 2 սաաթ ասնրա, Պէյօղլընտա Անարատ Յղութիւն Մայրապետերի մէքթէպինտէյկիրատան թարափընան կիւզէլ պիր Բարեկենդան էյլէնճէսի իճրա իսլիճէէք տիր։ Վէրիլէճէք տուխուլիյէ՝ մէքթէպին ինթիեաճաթը միւպրիմէսինէ հասբ օլընաճաղընտան, էրպապը համիյէթին պու պապտէքի մուավէնէթլէրինի տիրիշ իթմէմէլէրի՝ լաղըմէյի համիյէթ տիր։

*** Թրապիզօն էրմէնի մէրխասատը էմմանուէլ Վ. Պալեան, էրմէնի բաթրիգխանէսինէ եազըղը պիր մէքթուպտա, առաջնորդլըգտան վէ բուհանի վազիֆէ վէ էլպիսէտէն գաթիէն չէքիլտիկինի պիլտիրմիշ տիր։ Պու հարէքէթինին սէպէպի հէնուզ մալիմ տէյիլ տիր։— Էմմանուէլ Վ. Պալեան, էրմէնի-գաթօլիք բահիպի իքէն Դաթօլիք քիլիսէսինի թէրքէ, էշմիածնական քիլիսէսինէ տէխալէթ իթմիշ, վէ պազը ժուհիմմ մէարիյէթլէրտէ պուլընմըշ տըր։

*** Թարսուսաղ մալիմաթ.— Թարսուսա պոլուսնան քիլիսէ, մէքթէպ վէ Առաջնորդարանըմըզ՝ ֆէվգէլատէ զայրէթլէ ինչա օլունմագտա տըր։ Առաջնորդարանըմըզ իչ ճէսիմ օտա, պիր սալօն վէ պիր պէյգօն իլէ մաթպախտան իպարէթ տիր։ Էրքէք չօճուգլարա մախսուս մէքթէպ իսէ, զաեէթ վասի պիր սալօն վէ իքի՝ տէրսխանէլէրտէն իպարէթ տիր։ Մէքթէպին ալթընտա, գօզա գօյմագ իչին ճէսիմ պիր մաղազասը օլաճագ տըր։ Քիլիսէմիզ, Ս. Պօղոս Առաքեալը նամընա օրտրագ իքի իւչ այտան իքմալ օլունուր։ Հէր հաֆթա, սէվկիլի Եպիսկոպոսըմըզ Աբհ. Պօղոս Գերպծ. Թերզեան՝ պուրայը թէշրիֆլէ, ինչաաթը հէր թարաֆլարընը մուայեէնէ իթմէքտէ վէ էվամիրի լաղըմէյի վերմէքտէ տիր։ Պիր գաչ կիւնէ գատար, մայրապետանոցըմըզ քի, քեամիլէն իհրագ օլունմըշ իսի, միւճէտատէն ինչա օլունմահա պաշլաեաճագ տըր։ Էրքէք վէ գըզ չօճուգլարըմըզըն մէքթէպլէրի միւմքին մէրթէպէ տէվամ իտիեոր։

Միւհթէրէգ օլան 1400 լիրաի օսմանի գրյմէթինտէ պինալարըմըզա մուգապիլ հիւքիւմէթի Սէնիյէտէն եալընըզ 40 լիրա ալտրգ։ Պօրճ խարճ պու գատար մէսարիֆէ տահանըլըեոր։ Իւմիտ իտէրիզ քի, հիւքիւմէթի Սէնիյէ՝ քիլիսէ, մէքեաթիպ վէ բուհանի միւէսսիսաթա վատ պուլան թախսիսաթատան պիզի տախի ուսուրթմագ։

ԱՐՍԷՆ Վ. ԽՕՐԱՍԱՆԵԱՆ

Ժողովրդպտ.-Կ-Հայոց Տարսոնի

Թարսուս, 3 Մարտ Ն.տ. 1910

Մեճմուա.— Արհ. Թերզեան Եպիսկոպոսը, Ատանա վէ ճիվարը գրթալընտա վագը օլան միլլէթճէ քիւլլի զայեաթրն եէրինի տօլտուրմագ իւզրէ հէր թարաֆճա վագը օլան ֆէվգէլատէ զայրէթը ֆէտաքեարանէսի վէ պու պապտէ քէնտիսինէ մույեին օլանլարընը էմէքլէրի չայեանը թագտիր վէ թանսին տիր։

*** Բազար կիւնիւ Սամաթիա էրմէնի քիլիսէսինտէ, հէր միլլէթաէն բէք չօգ էհալի հազըր պուլընտըղը հալտէ, ասվաղը ասքէր գօմիսիօնընտա ապա սըֆաթվյալա հազըր պուլընմըշ օլան Միհրան էֆ. Սաքիկեան, ասքէրլիք նիզամաթը հագգընտա թիւրքճէ լիսան իլէ պագը լիզահաթ վէրմիշ տիր։ Մուամալէյին՝ սէօղլէրինտէն անլաշըլըեոր քի, 1. Եէթմիշ եաշընտան քիւչիւք օղմասըյա պէրապէր վիճուտճա վէ զիհինճէ զաաֆէթի սէպէպիյէ պիր ֆամիլեասըյա գաթը ալէագա խտէրէք եաշամըշ օլան պիր քիմսէ։ Մուլեին ատտ օլունմամալը տըր։ պիր չօգ գօմիսիօնպար, պու միւտատէթի 15 սէնէյէ գատար չըգարմագ խաթէորլար։— Միթինկ էանասընտա, չիքեայէթլէրի օլանլարա 30 կիւն մէհնէթ վէրիլմիշ օղմասընտան տօլայը Մահմուտ Շէվքէթ բաշահա պիր թէշէքքիւրնամէ թագտիմինէ դարար վէրիլմիշ տիր։

*** Ղազէթամըզ սահիպի իմթիեազը էֆ.նին մախատմը Երուանդ էֆ. Թօլայեան, ճումա իրթէսի կէճէսինի Հարպիտ նէզարէթի Միւասֆիրխանէսինտէ կէչիրիպ, բազար կէճէսի սաաթ 2 բատուլէրինտէ թրէն իլէ Սրբքէճիտէն Սէլանիյէ կէօնատէրիլմիշ տիր։ Մուամալէյին՝ պիր չէվգ վէ արզուի սամիմի իլէ խըտմէթը ասքէրիէյէ կիրմէսի հիսապսըզ սոնրպպասընը վէ քէնտիսինի թանրեանլարընը թագտիր վէ թանսինինէ սէզա օղմըշ տըր։ Կէրէք Թօր-գաբու սէրայընտա ախզը ասքէր գալէմի միւտիրիյէթինէ ալիմէթինտէ վէ կէրէք Հարպիտ նէզարէթինտէքի Միւասֆիրխանէտէ պուլընտըղը միւտատէթ զարֆընտա, զապիթան, էֆրատը ասքէրիյէ, միւթեատիտ ահրպպասը թարաֆընտան Երուանդ էֆ. հագգընտա ֆէվգէլատէ սասրը հիւրմէթ վէ թէվէճճիհ կէօսթէրիլմիշ, երմէնիճէ, թիւրքճէ, ռումճա վէ ֆրանսըզճա զազէթալարտա իգթիտարը գալէմիյէսի վէ թէսթրօ պէմինճէ իհրաղ իթմիկի մէհարէթ եազըլմըշ, վէ եէնիմէ, համիյէթը վաթանբէրվէրանէ իլէ վազիֆէյի ասքէրիյէ միւասրասթը, ազումը սիլլէրինտէ քէմալը սէնա իլէ սէօյլէնմէքտէ պուլընմըշ տըր։ Խուսուսա «Ժամանակ»ըն պիր մուհարրիրի, բազար կիւնիւ Հարպիտ նէզարէթի Միւասֆիրխանէսինտէ միւամալէյի զինարէթլէ, ենթերվիու իթմիշ, վէ ասքէրլիք հագգընտաքի էֆքեար ու միւթալեաթընը սօրտրգտա, Երուանդ էֆ. Թօլայեան՝ ասքէրլիկին մէզիյէթլէրինի մէտտ ու սէնա իթմիշ, անճագ իլք կիւնլէրին գարղաշլըգ վէ ինթիզամոբզըրը կէչէրէք, նիզամ ալթընտա եաշանըլմասը՝ քէնտիսի իչին տահա զիեատէ յարզու օլընաբզընը պէեան իլլէմիշ տիր։ Հէման քեաֆֆէյի մաթպուաթ րէֆիգլէրի, քէնտիսիյլէ էլվէատա իչին Միւասֆիրխանէյէ վէ եախսատ Սրբքէճի ըսթասիոնընա պէրայը թէշեի կիթմիշլէր տիր։ —Բիւֆէգաի միւհթէրէմէսինէ վէ հագգընտա թէվէճճիհիւ մախսուսլարը օլան քեաֆէյի զէվաթը միւհթերէմէյէ, պու միւնասիպէթլէ զազէթամըզ սահիպի իմթիեազը էֆ. Թարաֆընտան պէեանը թէշէքքիւր օլունուր։

*** Երուանդ էֆ. Թօլայեանընն հարէքէթի վաթանբէրվէրանէսի հագգընտա եաղըլան բէք չօգ ֆըգրալարաան, էզճիւմէ րէֆիգի միւհթէրէմիմիզ «Սապահ»ըն տիւնքի նիւսխէսինտէ միւնտէրիճ ամիտէքի ֆըգրայը նագլ իտէրիզ։

Արքիսք Թօլաեան էֆ. ճին ասֆէրլիկի.—

Պու տէֆա Սէլանիկէ կէօնտէրիլէն էֆրատը ճէտիտէ միեանընտա «Կավռօշ» նամ էրմէնիճէ մէզահ զազէթասընընն սահիպը իմթիեազ վէ ոէր մուհարրիրի հէզլնէվիսը (երգիծաբան) չէֆիրի Երուանդ Թօլայեան էֆ. տախի պուլունմագտա իսի։ Թօլայեան էֆ.յի թանրեանլարտան պիր չօղու, լաղըմ կէլէն պէտէրը նագտինին քէնտիլէրի թարաֆընտան իմթասընա միւսաատէ իթմէսինի թէքլիֆ իթմիշլէր իսկ տէ, մուամալէյի՝ վաթանա վէ ասքէրլիկէ գարշը միւթէհասսիս պուլունարբը ֆարթը մուհապէթ վէ ինթիզամընտան նաշի թէքլիֆի վագըը ըէատ իթմիշ, վէ ախիրէն զազէթասընա եաղարը զանէթ մուահիք վէտանամէտէ, վաթանտաշլարը միեանընտա խըտմէթը մուգատտէսէի ասքէրիյի իյֆա իթմէք՝ էն զիեատէ մուճիպի չէրէֆ վէ իֆթիխար պուլունտըղընը պէեան իլլէմիշ տիր։ Թօլայեան էֆ.նին հարէքէթը վագըասը, հէր նէվ թագտիր վէ ալգըշլարընն ֆէվգընտա սըր։ Թօլայեան էֆ.նին օն պաշըլըղա թէրֆի օլունտըղը բիվահէթ օլունուեոր։

*** Բայ նամակ ուղղեալ առ Պատուարժան Խմբագրութեան «Մէճմուայի Ավսպար» օգտաշատ թերթի.

Տէր Խմբագրապետ,

Մթուրեան մէջ գործող Թէրգիպաշեան Գերպծ.ի անվայել և աղգակործան ապարքներուն հուսկ ուրեմն յերևան կելալը ազգային թերթերէ տեղեկանալով յանհունս ուրախացայ, ինչպէս նաև տեղւոյս Հայ-Կաթողիկէ բանիրուն դատակարգը։—Այս առթիւ աւելորդ չպիտի համարիմ մի քանի տեղեկութիւններ հաղորդել ձեզ տեղւոյս Մխիթարեան Հարց (Վենետիկեան ճիւղ) մասին, մի քանի լրացուցիչ կէտերով։ Տեղւոյս Մխիթարեանք յիսուն տարիներու երկար շարքին մէջ, տեղւոյս ժողովուրդը լատինականութեան առաջնորդած են։ Իրենց մասրան մէջ ամէն ուրեք լատինականութիւն կը հոտի ուրիշ ոչինչ. աղօթքներ միշտ լատինախառն են. փոքր անտրակներու մէջ պատրաստուած զոր քահանան ի ձեռին ունի միշտ։ Անցեալ կիւրակէ Մեծ Պանուց առթիւ ժողովրդապետական Պատարագին ներկայ ըլլալու նպատակաւ գացած էի. մեծ եղաւ զարմացումս երբ տեսայ, որ Աւետարանէն վերջ Քարուշինեան եկեղեցական մի՝ իւր ծէսին յատուկ զգեստովը սկսաւ յունարէն լեզուաւ քարոզել. ի մի բան տեղւոյս Մխիթարեան Հարք իրենց լատինամոլութիւնը այն աստիճան յառաջ տարած են որ կարող չեմ տակաւ գրչովս թուել Ձեզ մանրամասնօրէն. միայն կարեւոր միջադէպ մը պատմելով այս անգամուան համար բաւ պիտի համարիմ, խոստանալով յառաջիկային ամփոփ կերպիւ պարզել Ձեզ ամէն մանրամասնութիւնք։ Վերջերս մատուռի տեղափոխութեան մը առթիւ փոխանակ ազգին ձայնով ընտրուած և Կ-Պոլսոյ արքեպիսկոպոսական Տեղապահը, որպէս զի Օրհնութեան արարողութիւնը կատարէ։ Աւելորդ է ըսել թէ՝ յիշեալ Տեղապահը սիրայօժար կ'ընդունի մեր վերապատուելի Հարց հրաւէրը. կուգայ և լատինական ծէսով կը կատարէ Օրհնութեան արարողութիւնը։

Սոյն յօդուածիս մէջ նշանակուած իրողութիւնքը, Ցարգոյ Երեսփոխանաց և Սրհ. Եպիսկոպոսաց կողմանէ նկատողութեան առնուիլը խնդրելով, կը ներկայացնեմ Ձեզ, Տէր Խմբագրապետ, լաւագոյն զգացմանցս հաւատին։

ՊԵՏՐՈՍ ԲԻՇՄԻՇԵԱՆ

Զմիւռնիա, 14/27 փեբր. 1910

Մեճմուա.— Մուհարրիրին պու մէքթուպընը պիթարաֆանէ տէրճ իթտիք. ֆագաթ Թէրզիպաշեան Գերպծ. հագգընտա նէ կիսպի սէպէպլէրէ պինաէն մէզքիւր իսնատաթտա պուլունտըղընը պիլմէյիզ. էկէրչի պուրատաքի իսնատաթը իյմա իտիեոր իսկ, պու պապտէքի թանգըգաթը նէթիճէսի անլաշըլտըգտան սոնրա, պիր հիւքմ վէրիլմէսի միւնասիպ օլուրտը զանն իտէրիզ։—Իզմիրտէ պուլունան Վիէննա Մխիթարեանլարը հագգընտաքի վաթանբէրվէրանէսի ամիտ ամի

Մալիէ նազիրը ճավիտ պէյ, պէշ սէնէյէ գատար, էկէր մուհարէպէ զուհուր իթմէզսէ, տէվլէթին պիւտճէսի մուվազէնէսինի պուլաճաղընը, տիկէր վիլայէտա, բագդամ հիսապլարըյա թէէմին իթմիշ տիր։

Պուլկարիսթան սէֆիրի, էվվէլքի կիւն խարիճիէ նազիրը իլէ, հուսուսա հատիսէլէրի հագգընտա իքի սաաթ գատար միւլագաթ իթմիշ տիր։

Վիէննատան բազար կիւնքի թարիխէ աթիտէքի թէլէկրաֆ ալընմըշ տիր. «Պուլկարիսթան խարիճիէ նազիրը ժէնէրալ Բաբրիգօֆ, եարըն Ապպազիատա, Ավսթրիա Մաճար խարիճիէ նազիրը պարօն Էրէնթալ իլէ միւլագաթ իտէճէք տիր։ Պու միւլագաթա Վիէննա մէհաֆիլի սիեասիյէսինէ պէօյիւք էհէմմիյէթ վէրիլիօր. զիրա մէն. Բաբրիգօֆը՝ Ռուսիանը միւսաատսիյէ կէօրիւչէճկինէ գանատ հասըլ օլմըշ տիր։ Պու խուսուս՝ Ավսթրիա-Ռուսիա իթիլաֆը հագգընտա իճրա իտիլէն մուխապէրաթը սոն պիր մուամէլէսի օլապիլիր։»

«Նովոյէ Վրէմիա» նամ Ռուս զազէթասընը թէէմին իթտիկինէ կէօրէ, Ավսթրիա իլէ Ռուսիա միւնասէպաթը պէյնինտէ իթիլաֆ հուսուլէ կէթիրմէք իչին վագը օլան թէշէպիւսաթ, պաշա չըգմամըշ տիր։ — «Բրթի-Բարիզիէն»՝ պու հավատիսի թէզքիպ իտէրէք, տիեոր քի, «Միւզաքէրաթը հէնուզ նիհայէթ պուլմամասը՝ նէթիճէսինին թատիզ իտիլմիշ պուլունմասընտան իպարէթ տիր։ Պարօն Էրէնթալ՝ տիւէլի մուազզամաա վէրիլէճէք պիր նօթատա, պու իթիլաֆքին էսասլարընը պիլտիրմէք իսթէմէմիշ տիր։

Սըրպիա խարիճիէ նազիրընին Իսթանպուլտա կէօրտիկիւ հիւանի գատուլ, Պէլկրատտա ֆէվգէլատէ մէսէրրէթի մուճիպ օլմըշ. վէ էֆքեարը ումումիյէճէ, Թիւրքիա իլէ Սըրպիա պէյնինտէ սամիմի իթթիֆագա պիր ալէամէթ ատտ իտիլմիշ տիր։ Հէման պիւթիւն Պէլկրատա զազէթալարը, Թիւրքիա իլէ Սըրպիա իթթիֆագը՝ իքի մէմլէքէթին անվալինի գուվվէթլէթէճէկինի պէեան իտիւօրլար։

Հիւքիւմէթը Օսմանիէնին՝ Եէնի-Բազար սանճաղընը Սըրպիայա սաթմասը եախոտ եիւզ սէնէ իչին քիրայա վէրմէսի չարթըյա վէ Թիւրքիանըն տէլալէթիյէ Սըրպիանըն՝ պիր Պալգան իթթիհատընա տախիլ օլմասա հաղը իտուկինէ տաիր չըգան չայեա՝ տօղրու մալիւմաթ ալան մէնպատէն բէամէն թէզքիպ իտիլիօր։

Բրէնս Նիգօլանըն Բէթրէսպուրկը զիեարէթինտէն սոնրա Գարատաղը գրալիյէթի իլան իտիլէճէկինի՝ պիր Ռուս զազէթասը եազմըշ տը։

Ռումանիա վէ Գարատաղ վէլիի ահալարընըն եագընտա Բէթրէսպուրկը զիեարէթ խալճէքլէրի հավատիսի-թէքզիպ օլունուեօր։ Շիմտիլիք եալընըզ Սըրպիա գըրալընըն Բէթրէսպուրկը զիեարէթինէ պէքլէնմէքտէ տիր։

Ինկիլիզ զազէթալարը, ալել ումում, գրալ Ֆէրտինանտըն Բէթրէսպուրկա սէյեահաթը նէթիճէսինտէն մէմնուն օլուպ, Պալգանլարտա հաղը հազրը սիեասինին մուհաֆաղասը խուսուսընտա, Զարը վէ Ռուս հիւքիւմէթինի, իսթիհսալ իթտիքլէրի մուվաֆագըյէթտէն տօղայը թէպրիք իտիեօրլար։

Էվվէլքի կիւն Մասլագ ճիհէթինտէ իճրա իտիլէն թօր թալիմինտէ Զաթը հազրէթը Բատիշահի տախտ հազրը պուլունմըշլար, վէ պու թալիմատ մէհարէթլէրի կէօրիւլէնլէրէ պիրէր միւնասիպ հէսիյէ իհսանընը ֆէրման պուեուրմըշլար տը։

Բազար իրթէսի կէճէսի սաաթ Զատ պիր միգտար էֆրատը ճէսիտէի ասքէրիէ թրէն իլէ Սիրքէճիտէն հարէքէթ իթտիքլէրի կիպի, օ սապահը Էտիրնէտէն վէ բազար իրթէսի կիւնիւ տախտ Զօրլուտան պիր միգտար եէնի ասքէր շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։ Եէնի ասքէրին շէհրիմիզտէն ազիմէթի պունտան էվվէլքիլէր հագգընտա օլաբիլի, պէօյիւք պիր վագըա շէքլի ալարագ, ֆարպիէ նէզարէթի տաիրէսի իլէ Սիրքէճի ըսթասիօնընին արասը, ատէթա պիր բանայը եէրի կիպի օլմուշ, ասքէր միւզիգասը, եէնի ասաքիրին կէլիշ վէ կիտիշլերի, քէտէր վէ վալիտէլէրին, ապրապա վէ ահրպպա իլէ պիլճիւմլէ սէվկիլիլէրին՝ քէնտի ասքէր էվլատլարընտան, գարատաշլարընտան, զէվճ եախոտ նիշանլիլարընտան, էլհասըլ արգատաշլարընտան այրըլմասը, պազըլարըն կիւլիւպ սէօյլէմէլէրի, տիկէրլէրին աղլամալարը արասընտա պիր մէնզարէյէ միւէսսիրէ թէշքիլ իթմիշ տիր։

Կէօնիւլլիւ Մաճար էֆրասը իթֆաիյէսինտէն պիր հէյէթը մախսուսէ՝ Զէյնէնի բաշաեա վէ Տէրիսաատէթ իթֆաիյէ զապիթլէրինէ ալթուն վէ կիւմիւշ միտալիալար թէվզի իթմէք իւզրէ շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։ Պու հէյէթէ՝ լազըմ կէլէն իհթիրամաթ իճրա իտիլէճէք տիր։

Ախլէադը ումումիյէ գարշը թասվիրլէրի հավի գարթ-բօսթալլարընը սաթըշը զապթաճա մէն իտիլմիշ տիր։

Բօլիսլիկէ ալընաճաղլարընն ահվալը սապրգա վէ ախլէադը հագգընտա արիզ ուամիգ թահգըգաթ իճրա իտիլմէսիքճէ գայտ իտիլմէմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Առանանատաքի իտարէի էօրֆիէնին Մարտ 1տէն իթիբարէն իլղասընա իրատէի սէնիէ յէրէֆսաարը օլմըշ տը։

Շէհիր էմանէթի իսթիգրազընընը՝ հիւքիւմէթ զօնթրոլը ալթընտա պուլունմասընը հէյէթը ահան գապուլ իթմէկէրէք վէ իսթիբրազ ժուզավէլէսինի թէտգիգ իթմէք իսթէկէրէք, չըգան բէնչէնպիհ կիւնիւ լահնայը գանունիէյի Մէճլիսի մէպուսանա եհատէ իթմիշ տիր։ Տախիլիէ վէ մալիէ նազիրլարը, իշպու գարարը կէճ վագրթ խապէր ալարգլարընտա, Ահան մէճլիսինտէ լահնայը՝ մէզքուրէյի միւտաֆաա իտէճէքլէրինի պիլտիրմիշլէր իսէ տէ, լահնա՝ Մէճլիսի մէպուսանա կէօնտէրիլմիշ օլարընընտան, Մէճլիսի ահան, անճագ ճումա իրթէսի կիւնիւ ֆէվգէլատէ պիր իթթիմատա, տախիլիէ վէ մալիէ նազրրլարընընն իյդահաթընը տինլէտիքտէն սոնրա, Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.նին թէքլիֆի իւզէրինէ լահնայը գանունիէյի Մէճլիսի մէպուսանտան կէրի կէթիրթմէյէ, վէ պէլէտիյէ իտարէլէրինին պունտան պէօյէ միւսթաքիլ օլմասընը միւշարիլէյհիմա նազրրլար գապուլ իթտիքլէրի վէ Ինկիլթէրրատա էհամընն տամղա ֆիեաթը եագինտա եիւքսէլճէկի ճիհէթլէ, լահնանընն գապուլ իտիլմէսինին միւսթաճէլիյէթինի գարարլաշտըրմըշ տը։ Նորատունկեան էֆ.նին թէքլիֆի՝ 12 բէյէ գարշը 18 բէյ իլէ գապուլ իտիլմիշ տիր։

Մէճլիսի ումումինին եէնի պինասը՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ բէամէն քիւշատ իտիլմիշ տիր։ Բեաֆիֆէյի մէպուսլար սաաթ 5տէն էվվէլ հազրը պուլունմըշլար տը։ Զիյնեթէ՝ Գայսէրի մէպուսը Հոճա Գասրմ էֆ. վէ Մէտինէ մէպուսը Սէյիտ Ապտիւլ Գատէր Հաշիմի էֆ. թարաֆընտան, մէրսիվէն պաշընտա օգունան պիր տուա իլէ պաշլանմըշ, պատէհուլ Իսթանպօլ մէպուսլարընտան Մուսթաֆա Ասըմ էֆ.՝ ան գօեունտան պիրինի գուրպան քէսմիշ տիր։ Պու սըրատա հազրրունընն ֆօթօկրաֆը չըգարըմըշ տը։ Մուախխարէն հազրրուն, Բարլամէնթօ տարիքսինին եանընտաքի գօնագտա իգամէթ իտէն Սալիհէ սուլթան թարաֆընտան, գօմշուլըգ սըֆաթըյա թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր սուֆրանընն էթրաֆընտա թօրանմըշլար տը։ Սուֆրա՝ չայ, բասթա, չօգօլա վէ սաիրէտէն միւրէքքէպ պուլունմըշ տը։ Սաարազամ բաշա, տախիլիէ վէ մէարիֆ նազրրլարը վէ միւշարիլէյհա սուլթանընն զէվճի Անվէտ բաշա տախտ պուլունմըշլար տը։ Սուֆրատան սոնրա մէպուսլար, մէնսուպ օլտըգլարը գօմիսիօնլարա կիտէրէք, ագշամա գատար չալըշմըշլար տը։

Եէնի Բարլամէնթօ պինասընընն թամիրաթը 28 կիւն տէվամ իթմիշ, վէ շիմտիյէ գատար 16,000 լիրա սարֆ օլունմըշ տը։ Թէքմիլ մէֆրուշաթ իչին 4000 լիրա տահա լազըմ կէլմէքտէ տիր։ Եանկըն իչին մուսլուգլար գօնուլմըշ տը։ Պինա՝ գալորիֆէր իլէ բասթրլմագտա տը։

Սըրպիա խարիճիէ նազիրը Մ. Միլանօվիչ, ճումա իրթէսի կիւնիւ, քեաթիպի խուսուսի իլէ Սըրպիա սէֆիրի վէ սէֆարէթինի պաշ թէրճէմանը իլէ պիրլիքտէ մապէյնը Հիւմաեունա պիլ ազիմէ, պիր միւատէթ խթիրահաթտան սոնրա, պաշ քեաթիպ մարիֆէթիյլէ հուզուրը հազրէթը Բատիշահիյէ զապուլ օլընմըշ տը։ Միւլագաթ եարըմ սաաթ գատար վէ զաեէթ սամիմի սուրէթտէ ճէրէեան իթմիշ տիր։

Ճումա իրթէսի ագշամը Ալմանիա, բազար կիւնիւ Ավսթրիա վէ բազար իրթէսի կիւնիւ Ռուսիա սէֆիրլէրի թարաֆընտան, Մ. Միլանօվիչին շէրէֆինէ զիեաֆէթ վէրիլիպ, պու զիեաֆէթլէրատէ, սատրազամ, խարիճիէ նազրրը, Սըրպիա սէֆիրի վէ սէֆարէթին մէմուրլարը վէ տիկէր պազը սէֆիրլէր հազրը պուլունմըշլար տը։— Բազար կիւնիւ Մ. Միլանօվիչ՝ սաարազամ վէ խարիճիէ նազրրը բաշալարը զիեարէթ իթմիշ տիր։— Թարաֆը հազրէթը Բատիշահիէն Սըրպիա խարիճիէ նազրրընա Լինճի ռիւթպէ Օսմանի նիշանը ինսան պույրուլմըշ տը։

Եազարդըմըզ վէճհէյէ, բազար ագշամը մապէյնը Հիւմաեունտա պէօյիւք պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, սատրազամ, հարպիէ, տախիլիէ, խարիճիէ, տաիլիէ, նաֆիա նազրրլարը, ահան վէ մէպուսան բէիլէրի, վիւքէլաի սապրգատան Զիա բաշա, Նազը Լ բաշա, տիվանը մուհասէրաթ բէիսի Բիֆաթ պէյ, Ալմանիա, Իթալիա, Ինկիլթէրրա վէ Ամէրիգա սէֆիրլէրի՝ պաշ քեաթիպ, պաշ թէրճէման վէ ահաշէ միլիթէրլէրիյլէ պիրլիքտէ, Սըրպիա խարիճիէ նազրրը, Սըրպիա, Բուլմանիա վէ Իսվէճ սէֆիրլէրի, պաշ մապէյնճի, պաշ քեաթիպ, սէր եավէր, իքինճի եավէր վէ իքի թէշրիֆաթճը հազրը պուլունմըշլար տը։ Զիեաֆէթ, իքինճի գամբն պէօյիւք սալոնընտա վէրիլմիշ վէ պաշ թէրճէման վէ թէշրիֆաթճը Ղալիպ պէյ նամիգաճ օլարընընտան, պաշ մապէյնճի Լուիթի պէյ՝ թէրճէմանըգ վաղիֆէսինի իյֆա իյդէմիշ տիր։ Սիւֆրանընն էն զըրէմիսի օլան Ալմանիա սէֆիրի՝ Զաթը Շահանէինին սաղընտա, Իթալիա սէֆիրի տախտ սոլընտա, վէ սաարազամ բաշա տախտ զարշըլարընտա օթուրմուշլար տը։

Բազար կիւնիւ ագշամ օլունան Մէճլիսի վիւքէլատա, Ատանա վէ ճիվարընտաքի իտարէի էօրֆիյէնին իլղասընա, Հիճազ տէմիր եօլընընն թէէմինի իտարէսինէ, Ատանա վէ Թարսուս շէհիրլէրինտէ քիլիսէ վէ մէքթէպլէր իլէ Ատանասա հէնուզ եալընլանան ֆուգարախանէլէր իչին սարֆը լիճապ իտէն ագշէյէ, Ռումանիա թիճարէթ մուահէտէսինէ, Իտարէի Մախսուսէ իմթիեազը հագգընտա գալէմէ ալընան մատտէի գանունիէյին Մէճլիսի մէպուսանա կէօնտէրիլմէսինէ տաիր միւզաքէրաթ ճէրէեան իլէմիշ տիր։

Հուսուսատա զուհուրա կէլէն հատիսէլէրի թէսվիյէ իթմէք իւզրէ հուսուսատա կէօնտէրիլմիշ օլան Օսմանը մուրախխասլարը, Պուլկար մուրախխասլարըյա ուզլաշմատարագ ավաէթ իթմիշլէր տիր։ Պիզիմ մուրախխասլար՝ բաքօրլարընը թանգիմ իլէ մէրճիրինէ թաղտիմ իյլէմիշլէր տիր։

Հարպիէ նազրրը Մահմուտ Շէվքէթ բաշա թարաֆընտան, Օսմանը վէ Պուլկար հուսուսընտա պուլունան մէմուրիյնի սաքէրիյէ, ճիզի թահրիքատա պիլէ սէպպիյէթ վէրմէմէք, Պուլկարլար թարաֆընտան վագը օլաճագ հարաքեաթը թէճավուզքեարանէյէ գարշը հալը թէտավիսաէ պուլունմագ վէ նիհայէթ Օսմանը քէօյլիլէրի իլէ Պուլկար քէօյլիլէրի պէյնինտէ միւսատէմէլէր վուգուրնի մէն իչին թէտարիի լազըմէյի իթթիհաղ իյդէմէք իւզրէ էվամիրի գաթիէ վէրիլմիշ տիր։

Գարատաղ հուսուսընտա պիր միւսատէմէ վուգու պուլտըը, վէ Զաթը հազրէթը Բատիշահինին իմբ. Վիլէմի իսթիգպալ իչին պիր հարպ սէֆինէսիյլէ Գօրֆուեա կիտէճէկի հավատիսի՝ Խարիճիէ նէզարէթի թարաֆընտան թէքզիպ օլընմըշ տը։

Տօնանմաի Օսմանի իանէսի իչին Այտընը վիլայէթինտէն 1000, վէ Պէյրութատան 900 լիրա կէօնտէրիլմիշ տիր։

Թունուս վէ Թարապլուսը Ղարպ թանտիսի հուսուսընա մէմուր Օսմանը մուրախխասլարը՝ մարտըն սոնլարընտա Թարապլուսա կիտէճէքլէր տիր։

Պուլկարիսթանտա զէլզէլէ հիսս իտիլմիշ տիր։ Կէչէն կիւն Զարիպրոտտա էքէյիճէ՝ չէտիտ պիր զէլզէլէ վուգու պուլմըշ իսէ տէ, պիր կէօնա զարար օլմամըշ տը։

Ճումա իրթէսի կէճէսի, Նատոր նամ Ավսթրիա վաքօրը Մարմարաեա միւթէվէճիհէն լիմանընընզտան հարէքէթ իտէրէք, Գապաթաշ էօնիւնտէ տէմիր աթմըշ օլան Սէն-Ժօրժ նամ. վաքօր իլէ միւսատէմէ իթմիշ, վէ Ֆէնէր պաղչէսի էօնիւնէ գատար կիթմիշ իսէ տէ, Ճատը Գոսթանտա ճէմիլ բաշանընն եալընը էօնիւնտէ պաթմըշ տը։ Տիկէր թարաֆտան պու միւսատէմէ սէպէպիյլէ «Սէն-Ժօրժ»՝ Նատոր նամ Ալմանիա վաքօրը իւզէրինէ տիւշէրէք, սագաթլամըշ տը։ «Նատորընն» թայֆասընտան 7սի եիւզէրէք Գէօյիւք-ատաեա չըգապիմիշլէր իսէ տէ, տիկէրլէնին նէ օլտըղը անլաշըլամամըշ տը։

Բազար կիւնիւ Օրթաքէօյտէ Սէյլի սոգաղընտա միւթէվէճիա Շաշեան Մանուէլ էֆ.նին խանէսինտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, տիկէր 6 խանէ տահա միւթէրէգ օլարագ պաստրըլմըշ տը։ Ֆիրինտէն մասատասը տիկէր էվլէր սիկուրթալը իմիշ։ Հարիգին սէպէպի զուհուրի հագգընտա թահգըգաթ իճրա իտիլմէքտէ տիր։

Գրրգ-Բիլիսէլի Թօքալ Մալօ խանինտէ պիր սապրգալը՝ Պանտրմասա Սթէլեանոս Եօրտանու նամ թաճիրին գացասընը գըրարագ, 600 լիրասընը աշըրտրգատան սոնրա, Իսթանպլօա ֆիրար իթմիշ տիր։ Մէրգում կէրմիյէթլէ արանմագտա տը։

Ճումա իրթէսի կիւնիւ եէնի Բարլամէնթօ պինասընընն չաթըսընտան գաթը պիր տիւման չըգարգը կէօրիւլմէքլէ։ Զըրազան սէրայը եանկընը հէնուզ խաթըրլարտա օլաբիլընտան, տէրհալ եարտըմա գօշուլմըշ։ Վէ թէհլիքէ օլմաեըպ, չաթըլարտան պիրինին արալըղընտան տիւման չըգարգը անլաշըլարագ, տիւման չըգան օճագ սէօնտիրիլմէքլէ, տիւման քէսիլմիշ տիր։ Ղարիպի շու տը քի, չաթըյա չըգմագ իչին հիչ պիր գաբու վէ սահրէ պուլունմասընընտան, եանընտաքի էվին գաբուսընտան իչերի կիրիլէրէք, չաթըյա չըգըլմըշ տը։ «Թանին», պունու եազարքէն տիեոր քի, «Պիր ֆէլաքէթ՝ պին նասիհաթտան ֆայտէլի զանն օլունուր իսէ տէ, պին ֆէլաքէթ օլա, զալիպա պիզ եինէ ագըլանմամաճաղըզ։ Աճապա իթթիֆէյ հէյէթինին էն պիրինճի վազիֆէսի՝ պունը էվվէլտէն տիւշիւնմէք տէյլմի իսի,...»

Տիւն կիւնտիւզ վէ կիճէ շէհրիմիզէ խայլի զար եազմըշ իսէ տէ, պու կիւն հավա աշըլմըշ տը։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

23 Փեարվար 1910

	Ղշ.	Բր.
Թէվֆիկ խափիմիշ Լահ. ուս.	101	27—
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	213	87
Օսմ. Սիկրթ. շիրքէթի Լ. Օ.	4	40
Տէրիս. Թրամվայ գուբ.		10
« » Թանվ ֆր.	490	
Ռէժի	17	20
Տէրիսաատէթ Բրիթիշ	438	
Տէրգօղ	32	
Անատօլը շըմէնտըֆէրի գուբ.	14	95
» » Խահ.	527	
Բրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա.	321	
» » » Բ.	260	

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԳԻՆԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	Բր.
Պէհալ մէճիտիյէ ֆարգը	108	7
Մէթալիք	100	
Բօլ	90	20
Ֆրանսազ ալթունը	87	14
Ինկիլիզ լիրասը	110	
Գըրմիչ	50	
Բուպրի քեաղըտ	8	85

Միւսիրը վեսուլը ղանէրա
ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԻՏԱՐԷ ԽԱՆԷ
Պէյօղլուսնա Թազսիմ աչեսիսնեռ Նո 75